

บันทึก

เรื่อง ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความมาตรา ๖๔

แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยหนังสือที่ ๕๕๓๐/๒๕๐๑ (กม.๔) ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๑ ความว่า กระทรวงการคลังได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ตามบันทึกของกรมศุลกากรมีอยู่ว่า ในขณะที่ปรากฏว่า เรือประมงซึ่งตามปกติเป็นเรือที่ทำการหาปลาขายหรือรับซื้อปลาขาย ซึ่งเดินทางจากภาคหนึ่งไปยังอีกภาคหนึ่งของราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือประมงที่มีห้องเย็น มักจะถือโอกาสลักลอบนำสินค้าหนีศุลกากรอยู่เสมอ เจ้าพนักงานศุลกากรก็ไม่มีอำนาจตรวจตราควบคุมเรือดังกล่าวนี้ได้ เพราะเรือประมงได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและพิธีการศุลกากรตามที่เรือค้าขายฝัสดำเนินการปฏิบัติ เป็นโอกาสให้มีการลักลอบนำสินค้าหนีศุลกากรได้ง่าย อันเป็นอุปสรรคแก่การป้องกันปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากร

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยก็คือ เรือประมงที่ออกไปทำการจับปลาเองแล้วยังรับซื้อปลาหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ หรือเรือที่ไม่มีเครื่องจับปลา แต่ออกไปรับซื้อปลาหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากผู้อื่นซึ่งจะต้องเดินทางจากภาคหนึ่งไปยังอีกภาคหนึ่งของราชอาณาจักรเพื่อทำการซื้อขาย จะถือว่าเป็นเรือค้าขายฝัสดำเนินการตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ หรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้ว ในเบื้องต้นนี้ คณะกรรมการฯ ใคร่ชี้ให้เห็นว่า ความเข้าใจของกรมศุลกากรที่ว่าเจ้าพนักงานศุลกากรไม่มีอำนาจที่จะขึ้นไปตรวจตราควบคุมเรือประมงได้เลยนั้น น่าจะไม่เป็นการถูกต้อง เพราะแม้พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ จะบังคับให้เรือค้าขายฝัสดำเนินการปฏิบัติตามพิธีการบางอย่างก็ดี แต่ก็ไม่ได้มีบทบัญญัติห้ามเจ้าพนักงานศุลกากร มิให้ขึ้นไปทำการตรวจค้นเรือประมงแต่อย่างใดไม่ ในพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ หรือพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ก็เช่นกัน หาได้มีบทบัญญัติห้ามไว้แต่อย่างใดไม่ตรงกันข้ามกลับมีกฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานศุลกากรที่จะขึ้นไปบนเรือและตรวจค้นเรือทุกชนิดได้ ดังเช่นมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งบัญญัติว่า พนักงานศุลกากรอาจขึ้นไปบนเรือลำใด ๆ ก็ได้ ภายในพระราชอาณาเขตและอาจอยู่ในเรือนั้นได้ตลอดเวลาที่ทำการบรรทุกสินค้าลงหรือขนสินค้าขึ้น หรือจนกว่าเรือนั้น

ออกไปไม่ว่าในที่ไหนๆ ของเรือและไม่ว่าในเวลาใด ๆ ให้พนักงานศุลกากรเข้าถึงและตรวจค้นได้ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก็ได้บัญญัติว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ (ซึ่งหมายถึงเจ้าพนักงานศุลกากรด้วย) มีอำนาจหน้าที่จะตรวจค้นเรือลำหนึ่งลำใดที่ใช้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการประมงโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้เป็นต้น ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าเจ้าพนักงานศุลกากรย่อมมีอำนาจโดยสมบูรณ์ที่จะขึ้นไปบนเรือประมงลำใด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนในการป้องกันการลักลอบหนีศุลกากรได้ ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปก็คือว่า อะไรเป็นเรือประมง และเรือประมงที่รับซื้อปลาหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากผู้อื่น ซึ่งจะต้องเดินทางจากภาคหนึ่งไปยังอีกภาคหนึ่งของราชอาณาจักรเพื่อทำการซื้อขาย จะถือว่าเป็นเรือค้าขายฝั่งตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ หรือไม่ โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ มิได้มีบทนิยามของคำว่า “เรือประมง” ไว้แต่อย่างใด ฉะนั้น คำว่า “เรือประมง” จึงต้องมีความหมายตามความเข้าใจกันตามธรรมดาทั่วไป คือ หมายถึงเรือที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำเท่านั้น ฉะนั้น ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเรือลำนั้นได้ถูกนำไปใช้เพื่อการซื้อปลาหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทางทะเลจากผู้อื่นจากภาคหนึ่ง เพื่อนำไปขายยังอีกภาคหนึ่งของราชอาณาจักรไทย ไม่ว่าการนั้นจะได้กระทำการเล็กน้อยควบคู่กันไปกับการจับสัตว์น้ำ หรือกระทำการเป็นกิจการใหญ่โดยมิได้ทำการจับสัตว์น้ำเลยก็ตาม ถ้าการซื้อขายนั้นได้กระทำไปในลักษณะเป็นการค้าแล้ว ก็ถือว่าในขณะนั้นเรือลำนั้นได้ถูกใช้ในการค้าขายฝั่ง และได้ถือว่าเป็นเรือค้าขายฝั่งตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๐๑